

Motion till riksdagen

1987/88:Ub20

av Göthe Knutson (m)

med anledning av prop. 1987/88:109 om urval
m. m. till högskoleutbildning

Speciella krav bör ställas på en läkare — inte bara vad gäller intellekt och begåvning i största allmänhet. En läkare bör också vara lämplig för sitt yrke.

Detta kan visserligen sägas om många yrkesutövare. Utgångspunkten för antagning till viss yrkesutbildning måste rimligen vara lämplighet. Sådana prov förekommer också för exempelvis dem som söker utbildning till piloter inom flygvapnet, lokförare vid SJ, polismän etc.

Det häpnadsväckande är att sökande till läkarutbildning inte blir föremål för egentliga lämplighetsprov. Inte i Sverige.

Ändå blir tusentals och åter tusentals människor i egenskap av patienter beroende av en läkares yrkesutövning.

Även kriminella och schizofrena

Faktum är att vem som helst med höga — mycket höga — gymnasiebetyg och i vissa fall med hjälp av yrkeserfarenhet kan få studera till läkare i Sverige. Om vederbörande som söker till läkarutbildning är exempelvis gravt kriminellt belastad, har missbruksproblem eller redan är förtidspensionerad på grund av schizofreni spelar ingen roll.

Man måste fråga sig om inte samhället bör skydda sina invånare genom särskild observans vid antagning av läkarstuderande. En läkare ska inte bara ställa diagnos, ge terapi och dra slutsatser för framtiden åt en patient. Läkaren ska också genom läkarintyg på ett exakt sätt ge utlåtanden som blir avgörande för både ekonomisk, social och medicinsk rättvisa åt patienten.

Intet från regeringen

Vad som hittills brutit i fråga om lämplighetsbedömning av läkarstuderande borde naturligtvis ha rättats till i det regeringsförslag som nu föreligger i form av proposition 1987/88:109 om urval m. m. till högskoleutbildning.

Kanske är det bara så att en dylik förslagstext genom otursamma omständigheter fallit bort på vägen till tryckeriet? Det kan emellertid rättas till vid utskottsbehandlingen där propån och förslaget i denna motion bildar underlag för en hemställan som leder till speciell lämplighetsprövning vad gäller läkarstuderande.

Exempel från utlandet

Förebilder till lämplighetsprövning kan hämtas från utlandet, exempelvis USA, där personliga bedömningar görs efter intervjuer med de utbildnings-sökande. Bestämda kriterier finns uppställda.

Det högskoleprov som förekommer i vårt land — och vars betydelse framhålles i propositionen — ger emellertid ingen vägledning beträffande en persons lämplighet som läkare.

Genom beslut år 1987 har en s. k. avskiljningsnämnd inrättats i syfte att kunna utestänga olämpliga högskoleelever från utbildning. Restriktiviteten i fråga om tillämpning är emellertid utomordentligt stor och ännu i mars 1988 lär ännu ingen ha avskiljts.

Risken är emellertid utomordentligt stor att det bland läkarstuderande finns ett flertal olämpliga. Även dessa kan emellertid komma att få viktiga arbeten, och olämpligheten kommer då att gå ut över patienter.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om särskild lämplighetsprövning vid urval till läkarutbildning.

Stockholm den 5 april 1988

Göthe Knutson (m)